

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitets- og høgskolerådet
Stortorvet 2
0155 OSLO

Deres ref
17/209-20

Vår ref
19/427-3

Dato
4. juli 2019

Spørsmål angående regelverk for finansiering av etter- og videreutdanning

Kunnskapsdepartementet viser til brev fra UHR av 22. januar 2019 der det stilles flere spørsmål til regelverket for finansiering av etter- og videreutdanning. Departementet beklager sent svar.

Det pågår ulike prosesser der spørsmålene som stilles fra UHR vil bli vurdert. Departementet arbeider med en stortingsmelding om kompetanse og livslang læring som planlegges fremmet våren 2020. NOU 2019: 12 *Lærekraftig utvikling. Livslang læring for omstilling og konkurranseevne* (Markussen-utvalget) er en del av kunnskapsgrunnlaget for meldingen. Utredningen er nå på høring, med frist 23. september. Utvalget drøfter blant annet universiteter og høyskolars vilkår og rammer for å levere etter- og videreutdanning. Innenfor rammen av gratisprinsippet foreslår utvalget endringer i blant annet egenbetalingsforskriften. Vi ser fram til å motta innspill til disse forslagene i høringen.

Som UHR vil kjenne til, så er dette regelverket også en del av mandatet for lovutvalget som ser regelverket for uh-sektoren. Det videre arbeidet vil også ta hensyn til dette.

Mange påpeker at regelverket for egenbetaling er for komplisert og rigid. Departementet vil vurdere mulige endringer, innenfor gratisprinsippet for høyere utdanning. Regelverket må, så langt det er mulig, gjøres enklere å forstå. Vi vil også søke å ivareta helheten i regelverket bedre, ved å se egenbetalingsforskriften i sammenheng med regelverket om offentlig støtte og BOA-regelverket.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Juridisk avdeling

Saksbehandler
Ellen Carine
Smogeli
22 24 77 51

Kommentarer til rapporten fra UHR

Vi vil understreke at det er institusjonene som til enhver tid har ansvaret for å overholde regelverket, og også foreta nødvendige tolkinger. Departementet har ikke mulighet til å kvalitetssikre hele rapporten, men vil gi noen synspunkter nå.

Spørsmål 3 gjelder gjenbruk av ordinære emner i erfaringsbasert master og om det er begrensninger i adgangen til å ta betalt for emner som inngår i en slik master. Vår vurdering er at innenfor dagens forskrift så kan institusjonene gjenbruke emner fra ordinære programmet inn i en erfaringsbasert master som det tas betalt for (jf. egenbetalingsforskriften § 3-2 første avsnitt bokstav c).

Til spørsmål 4 vil vi vise til at det ikke er noe i egenbetalingsregelverket som sier at studenter som betaler ikke kan undervises i samme rom som ordinære studenter. Dette forutsetter selvsagt at undervisningen til betalende studenter ellers følger regelverket (dvs særlig egenbetalingsforskriften og regelverket om offentlig støtte, se også omtale senere i dette brevet).

Videre arbeider departementet med avklaringer av hvordan regelverket om offentlig støtte berører (og avgrenser) UH-institusjonenes mulighet til å betaling. Markussen-utvalget omtaler også dette, og har bl.a. innhentet en ekstern utredning. Vi har likevel noen foreløpige kommentarer.

Utdanning som tilbys innenfor det nasjonale utdanningssystemet og som i hovedsak er finansiert av det offentlige, er i utgangspunktet ikke omfattet av EØS-rettslige regler om offentlig støtte. Sentrale spørsmål er hva slags utdanninger som er omfattet av det nasjonale utdanningssystemet, hvor grensen går for hvor stor andel som må finansieres av det offentlige for at aktiviteten skal anses som ikke-økonomisk, hvilke kostnader man skal beregne andelen ut fra, og hvilke former for finansiering skal regnes som henholdsvis offentlig finansiering eller annen finansiering.

Departementet har merket seg UHR-gruppens konklusjon om at en andel offentlig finansiering på 51 prosent eller høyere er tilstrekkelig for å anse aktiviteten som ikke-økonomisk. Departementet er i ferd med å vurdere om det er grunnlag for å trekke en slik konklusjon, eventuelt om det kan tallfestes en annen grense. Dette er imidlertid krevende EØS-rettslige vurderinger på et felt som er under utvikling, og det vil dermed ta noe tid.

EØS-reglene om offentlig støtte gjelder kun støtte som er gitt av offentlige myndigheter og som stammer fra statsmidler. Støtten må belaste offentlige budsjetter og må være under det offentliges kontroll for at midlene skal regnes som offentlig støtte. Departementet antar at dette vil gjelde også i spørsmålet om aktiviteten i hovedsak er finansiert av det offentlige. Dette spørsmålet vil vi også komme tilbake til.

Spørsmålet om studenter som betaler kan delta på undervisningen sammen med ordinære studenter som ikke betaler for utdanningen, berører også EØS-rettslige spørsmål. Etter

regelverket om offentlig støtte må hver aktivitet vurderes for seg. På utdanningsfeltet kan det bety at hvert utdanningstilbud må vurderes opp mot spørsmålene om det foreligger en økonomisk aktivitet. Dersom en virksomhet driver både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet, må det være et klart regnskapsmessig skille mellom aktivitetene, felleskostnader må fordeles, og det må beregnes en rimelig fortjeneste på den økonomiske aktiviteten. Spørsmålet om mulig adgang til å utnytte restkapasitet uten at aktiviteten anses som økonomisk, må vurderes.

Departementet ønsker dialog med UHR i det videre arbeidet med utredning av problemstillinger som det er vist til over. Vi vil ta initiativ til møte med UHR om dette i løpet av høsten.

Med hilsen

Lars Vasbotten (e.f.)
avdelingsdirektør

Ellen Smogeli
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer